

УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА З ВИКОРИСТАННЯМ ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У доповіді досліджено особливості управління запасами підприємства із застосуванням логістичного підходу. Визначено основні принципи ефективного управління запасами, охарактеризовано сучасні логістичні методи оптимізації запасів та їх вплив на результати діяльності підприємства..

Ключові слова: управління запасами, логістика, логістичний підхід, оптимізація запасів, складська логістика, матеріальні потоки.

Abstract

The report examines the peculiarities of enterprise inventory management using a logistics approach. The main principles of effective inventory management are determined, modern logistics methods of inventory optimization and their impact on enterprise performance are characterized.

Keywords: inventory management, logistics, logistics approach, inventory optimization, warehouse logistics, material flows.

Вступ

У сучасних умовах ефективне управління запасами є важливим чинником забезпечення стабільної діяльності та конкурентоспроможності підприємства, оскільки дозволяє підтримувати безперервність виробництва, своєчасно виконувати замовлення та мінімізувати витрати. Логістичний підхід до управління запасами передбачає комплексну координацію процесів постачання, транспортування, складування й розподілу продукції, а використання сучасних цифрових технологій та автоматизованих систем сприяє оптимізації матеріальних потоків і скороченню логістичних витрат.

Результати дослідження

Управління запасами є важливою складовою логістичної системи підприємства, оскільки саме запаси забезпечують безперервність виробничих процесів та стабільність постачання продукції споживачам. Ефективна система управління запасами повинна забезпечувати наявність необхідної кількості матеріальних ресурсів у потрібний час при мінімальних витратах на їх утримання та зберігання.

У сучасній логістичній практиці підприємства використовують різні методи управління запасами, які дозволяють оптимізувати матеріальні потоки та знижувати витрати. Одним із найбільш поширених методів є система ABC-аналізу, яка передбачає поділ запасів на групи залежно від їх значущості та обсягів споживання. Товари групи А потребують найбільш ретельного контролю, оскільки формують основну частину вартості запасів підприємства. Група В характеризується середнім рівнем важливості, а група С включає менш цінні ресурси, контроль яких здійснюється спрощено.

Важливим інструментом логістичного підходу є також XYZ-аналіз, що дозволяє оцінити стабільність попиту на продукцію та визначити рівень прогнозованості споживання запасів. Поєднання ABC- та XYZ-аналізу дає можливість підприємству формувати більш ефективну систему постачання та мінімізувати ризики дефіциту або надлишку запасів [1].

Одним із ключових елементів логістичного управління запасами є визначення оптимального розміру замовлення. Для цього використовується модель EOQ (Economic Order Quantity), яка дозволяє знайти баланс між витратами на закупівлю та витратами на зберігання запасів. Використання даної моделі допомагає підприємству скорочувати логістичні витрати та підвищувати ефективність використання оборотних коштів.

Застосування логістичного підходу до управління запасами передбачає також використання концепції Just-in-Time (JIT), яка орієнтується на постачання матеріалів точно у визначений момент

часу. Така система дозволяє мінімізувати складські запаси та скоротити витрати на їх зберігання. Водночас ефективність системи ЛТ значною мірою залежить від надійності постачальників та стабільності логістичних процесів [2].

Сучасні підприємства активно впроваджують автоматизовані системи управління запасами, зокрема ERP- та WMS-системи, які забезпечують контроль руху матеріальних ресурсів у режимі реального часу. Використання цифрових технологій дозволяє підприємствам прогнозувати потреби у запасах, оптимізувати складські процеси та знижувати ризики втрат продукції [3].

Важливу роль у логістичному управлінні запасами відіграє організація складської логістики. Раціональне розміщення товарів на складі, автоматизація процесів комплектування та використання сучасного обладнання сприяють скороченню часу обробки замовлень і підвищенню ефективності роботи складу. Крім того, оптимізація логістичних маршрутів та координація транспортних операцій дозволяють зменшити витрати на перевезення продукції.

У сучасних умовах нестабільності ринкового середовища підприємства повинні приділяти особливу увагу формуванню страхових запасів. Страхові запаси дозволяють компенсувати можливі затримки поставок, коливання попиту та інші ризики, що можуть негативно вплинути на безперервність діяльності підприємства. Водночас надмірне накопичення страхових запасів може призвести до збільшення логістичних витрат, тому їх обсяг має бути економічно обґрунтованим [4].

Логістичний підхід до управління запасами сприяє підвищенню гнучкості підприємства, прискоренню оборотності оборотних коштів та покращенню фінансових результатів діяльності. Завдяки оптимізації матеріальних потоків підприємства можуть швидше реагувати на зміни ринкового попиту, забезпечувати стабільне постачання продукції та підвищувати рівень обслуговування споживачів.

Висновки

Управління запасами із використанням логістичного підходу є важливою складовою ефективною діяльністю сучасного підприємства. Раціональна організація процесів постачання, зберігання та розподілу матеріальних ресурсів дозволяє забезпечити безперервність виробництва та мінімізувати логістичні витрати. Використання сучасних методів аналізу запасів, моделей оптимізації та цифрових технологій сприяє підвищенню ефективності управління матеріальними потоками та прискоренню оборотності запасів. Впровадження логістичного підходу дозволяє підприємствам підвищувати конкурентоспроможність, покращувати якість обслуговування споживачів та забезпечувати стабільний розвиток в умовах динамічного ринкового середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Крикавський Є. В. Логістика та управління ланцюгами поставок : навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 848 с.
2. Смирнов І. Г., Косарева Т. В. Логістика : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
3. Окландер М. А. Логістика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 346 с.
4. Балабанова Л. В. Логістичне управління підприємством : навчальний посібник. Київ : Професіонал, 2019. 416 с.

Куцоласький Максим Олександрович – студентка групи ІЛ-22б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: vikahimich10@gmail.com.

Науковий керівник: **Безсмертна Оксана Владиславівна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua

Kutsolapskyi Maksym O. - Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: vikahimich10@gmail.com.

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna** - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua